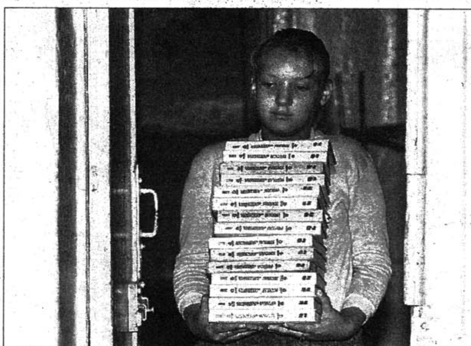
Влада - Радам !

Голос України

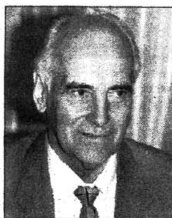

Газета Верховної Ради України № 165 (915) ♦ Четвер, 1 вересня 1994 року ♦ Ціна договірна

Наче хліб з долоні мами

Літо промайнуло. І от сьогодні пролунає дзвоник: сідаймо за парти! А що було до цього? У кожного своє. Атестати, бали, сертифікати, підручники, шпаргалки, екзамени, п'ятірки-двійки, сльози від радощів і водоспади — від смутку, комісії, спонсори, гроші... Чого тільки не було! Аби таки зайти в аудиторію студентом, сісти за парти, як ми звикли говорити. Мабуть, когось брали завидки — найкраще йти в перший клас, мовляв, ніяких проблем. О! Хто так думає, той глибоко помиляється, бо у перший клас і відбирають тепер, і відсівають. Ні, беруть таки усіх, але в різні школи, бо всі люди різні, і діти зокрема. А уявіть-но, що в школі ганяються за... генами. Так-так. Ось про таку геніально-екзотичну школу і наша розповідь. Це Київська гімназія східних мов № 1. І екзотика не тільки в тому, що тут справді навчать трьом тисячам ієрогліфів, скажімо, китайської, а ще перській, арабській, хінді, японській, турецькій... Екзотика в усьому: як вчать, як вкладають у дитячі голівоньки колосальну інформацію, що викладають, як виховують, чим заохочують, що вимагають не тільки від учня, а передусім від себе, ким випускають у світ широкий. А ще про заложників. Так-так, про заложників власного успіху, про те, чим і чому їм погрожують. Майже детективна історія.

Якщо ти поважаєш сусіда

…тім, з історії радянсько-китайських відносин і почнемо. У 1955 році Микита Хрущов, котрий, як відомо, відзначався певним умінням натягувати відносини,натягнув їх з Китаєм необережним словом. І тоді Мао Цзедун передав дипломатичними каналами, що, мовляв, в СРСР нешанобливо ставляться до великого китайського народу, бо не вивчають китайської мови. І навів східне прислів'я про те, що сусід, котрий не знає мови сусіда, не поважає його. Це мало свій вплив: Микита Хрущов пообіцяв відкрити в Радянському Союзі 1000 китайських шкіл. А на той час справді китайську в нас не вивчали спеціально, але користувалися послугами носіїв китайської мови, бо китайців мешкало в нас у країні чимало. І от у 1956 році згідно з постановою ЦК партії та Ради Міністрів СРСР було побудовано в Києві китайську школу-інтернат. А всього в Радянському Союзі їх організували 11. У Ленінграді, Чирчику, Намангамі, Ташкенті, Владивостоці, Хабаровську й Читі.

Отже, школі скоро — 40. За ці роки її вже багато разів намагалися закрити, раніше аргумент був такий: випускники продовжують навчання в Москві і вже не повертаються, то навіщо, мовляв, на це витрачати кошти? Тепер такі міркування принаймні аполітичні. Україні, як повітря, необхідні знавці східних мов. А закрити, розігнати, зруйнувати, звільнити — охочих не поменшало, а навпаки... Чому? Про це ви зробите висновок самі.

У Києві 11 посольств країн Сходу. І те, що є гімназія, де вивчають східні мови, радує представників цих країн. Бо на Сході таки справді є оте прислів'я.

— Всі посли країн Сходу, — розповідає директор гімназії кандидат педагогічних наук Павло Антонюк, — сприймають нашу школу, як нібито вона їхня рідна, допомагають нам, чим можуть, встановлюють стипендії для дітей, влаштовують стажування для викладачів. А це дуже важливо для опанування мови. Адже у східних мовах має значення навіть тональність вимови. Взагалі, у Китаї шість років вчать дітей трьом тисячам ієрогліфів. Однак не всі можуть оволодіти такою премудрістю, от їх далі вже й не вчать. А ми ставимо за мету опанувати весь обсяг. Погодьтеся, це не кожній дитині під силу. Необхідно мати добре розвинуту слухову й зорову пам'ять і гени інтелекту. Ось за ними, цими якостями, ми й ганяємося. Шукаємо ці здібності в дітей. Тому приймальна комісія працювала напружено, прискіпливо, намагалася виявити таланти. А конкурс цього року був шалений: 52 дитини на місце. То гени ганялися за нами... І були проблеми.

(Закінчення на 8-й стор.).

На знімках: учителька української мови і літератури Ольга Галушка; гімназистка Олександра Овсяннікова; директор гімназії східних мов Павло Антонюк.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

До проблем — ще й ажіотаж

Валерій Шмаров починає з привітального слова

З нагоди початку нового навчального року віце-прем'єр- міністр — виконувач обов'язків Міністра оборони України Валерій Шмаров поздоровив особовий склад військово- навчальних закладів з початком нового навчального року, побажав усім міцного здоров'я і творчих успіхів у праці, навчанні та службі на благо Вітчизни.

З Гіппократом — українською мовою

Ще недавно керівники обласного управління народної освіти з прикрістю відзначали: вперше за повоєнні роки на Луганщині до 1 вересня, очевидно, не буде відкрито жодної нової школи. Тим приємніша новина: завдяки зусиллям місцевої влади та будівельників сьогодні гостинно розчинила двері середня школа № 29 у Красному Лучі, розрахована на 1200 учнів.

А в самому Луганську в День знань — подія справді надзвичайна: при медичному інституті почне працювати медичний ліцей з українською мовою навчання.

Абзац з листа

Шкода прощатися з канікулами, але й до школи вже хочеться. І першовересневий дзвоник знову збере докупи дітлахів. Ніби й радісна подія, але знаєте, що затьмарює мою радість? Те, що підуть до школи хто в чому: заможніші — в кращому одязі, а бідніші — в гіршому. Навіть серед дітей вже простежується соціальна нерівність. Усе-таки зі шкільною формою було ліпше!

Ганна ПРИДАТЧЕНКО.
Знам'янка Кіровоградської області.

Продиктовано в номер

Може, увійдемо до союзу...

У Брюсселі відбулася зустріч посла України у державах Бенілюкс В. Василенка з генеральним секретарем Західноєвропейського союзу ван Ікеленом, на якій розглядали шляхи та форми розвитку відносин між Україною і цим впливовим європейським інститутом. З обговорюваних питань було досягнуто ряду конкретних домовленостей.

Один процент — десятки трильйонів карбованців

Учора Кабінет Міністрів розглянув бюджетне питання, від розв'язання якого значною мірою залежить, чи отримає Україна найближчим часом кредити міжнародних фінансових організацій. А проблема з проблем: за підрахунками Міністерства фінансів валовий внутрішній продукт тільки за кілька останніх місяців зріс з одного квадрильйона восьми трильйонів карбованців на 30 трильйонів. Який же буде дефіцит бюджету? Передбачалося, що 10,5 відсотка до ВВП. А вимога зарубіжних кредиторів — 9,5. Це той випадок, коли один процент становить уже десятки трильйонів карбованців.

Нове — добре забуте старе

В Алмати працює державна делегація України на чолі з міністром промисловості Анатолієм Голубченком. У її складі — керівники провідних міністерств і відомств, експерти, директори великих підприємств.

Мета поїздки — реалізація домовленостей, досягнутих під час візиту Президента Республіки Казахстан Нурсултана Назарбаєва в Україну в серпні.

— Ми часто говоримо про розірвані зв'язки і про те, як багато ми втрачаємо через це, — сказав Анатолій Голубченко. — Настав час налагоджувати ці зв'язки на принципово новій основі. Ті угоди, які ми плануємо підписати, спрямовані на подальший розвиток взаємовигідної співпраці.

«Відерштраль» готується до... весілля

Освячене нове приміщення київського центру німецької культури «Відерштраль». Тепер одне з найбільших об'єднань представників національних меншин Києва отримало змогу плідніше працювати як серед своїх членів, так і з усіма киянами, які цікавляться новинками німецької культури, різноманітними видами мистецтв, німецькими традиціями.

Як повідомила канцлер центру Людмила Мариненко-Герман, офіційна презентація нового приміщення центру, під час якої заплановано проведення німецького весілля, відбудеться 10 вересня. З найближчих планів центру — участь у міжнародному культурному фестивалі за назвою «Дні німецької культури в Криму», що розпочнеться у Ялті 30 вересня, а також приготування до відкриття другого сезону концертів німецької музики у столиці України.

Плакали гроші, виділені на пальне

Прокуратурою Києва порушено кримінальну справу щодо директора комерційної фірми «Інтертранс»

Минулого року, повідомляє прес-центр Генеральної прокуратури, директор «Інтертрансу» уклав низку угод з підприємствами різних форм власності на постачання пального, але одержані у вигляді попередньої оплати 14 мільярдів карбованців передав різним комерційним структурам на конвертацію в ВКВ, придбання автомобілів і оплату кредитів за дорученнями комерційних фірм. Жодна угода на постачання пального виконана не була.

Мешканцям міста Одеси

Дорогі одесити!

Поздоровляю вас із чудовим святом — 200-річчям Одеси.

Відвойоване українськими козаками та російськими солдатами, збудоване за планами і кресленнями француза Рішельє — великого Дюка, іспанця Де-Рібаса, російського графа Воронцова, місто дало світові щось незвичайне — спільноту одеситів.

Одеса не має аналогів у світі і насамперед тому, що це унікальне й благословенне місце на землі, де живуть, народжуються і розквітають таланти.

Гордість Одеси — її мешканці: працелюбні, талановиті, заповзятливі, що мають природний оптимізм і гумор. А це так необхідно всім нам сьогодні, коли Україна, її народ переживають непростий час на шляху до цивілізованого суспільства.

Вірю в славне майбутнє міста. Переконаний, що найближчим часом воно зможе повернути собі заслужений титул головної перлини з чорноморського намиста Південної Європи.

Бажаю всім одеситам щастя і процвітання.

Зі святом вас!

Президент України
Леонід КУЧМА.

У комісіях Верховної Ради України

За інформацією Міністерства охорони здоров'я Комісія з питань Чорнобильської катастрофи на своєму засіданні проаналізувала захворюваність населення, яке постраждало від аварії на ЧАЕС. Було відмічено, що стан справ погіршується. Зокрема, за останній час значно зросло число хворих на рак щитовидної залози, особливо в дітей, на різноманітні порушення ендокринної системи. Депутати висловили занепокоєність тим, що серед людей слабко ведеться медико-профілактична робота, недостатньо фінансується реалізація чорнобильських програм. Йшлося й про те, яких змін і доповнень потребує чинне законодавство, аби воно краще сприяло поліпшенню становища.

Прес-центр Верховної Ради України.

Указ Президента України

Про увільнення М.Охмакевича з посади Президента Державної телерадіомовної компанії України

Увільнити **Охмакевича** Миколу Федоровича з посади президента Державної телерадіомовної компанії України у зв'язку з переходом на іншу роботу.

Президент України
Л. КУЧМА.

м.Київ, 30 серпня 1994 року.

Указ Президента України

Про президента Державної телерадіомовної компанії України

Призначити **Савенка** Олександра Миколайовича президентом Державної телерадіомовної компанії України.

Президент України
Л. КУЧМА.

м.Київ, 30 серпня 1994 року

Президент Державної телерадіомовної компанії України О.М.САВЕНКО

САВЕНКО Олександр Миколайович народився у 1955 році в м.Лубни Полтавської області у родині службовців. Українець. Одружений. Дружина — кандидат філологічних наук, викладач вузу. Має двох синів, старший — студент, молодший — навчається у школі.

За фахом — журналіст, у 1978 році закінчив відділення телебачення факультету журналістики Київського університету ім. Т.Г.Шевченка.

У 1978—1980 рр. — редактор відділу Товариства культурних зв'язків з українцями за кордоном.

У 1980—1990 рр. працював завідуючим відділом, відповідальним секретарем газети «Ньюс фром Юкрейн».

У 1990—1991 рр. редагував київську міську профспілкову газету «Спілка».

У 1991—1992 рр. — перший заступник головного редактора тижневика Спілки журналістів України «Дума».

З листопада 1992 року — головний редактор всеукраїнської газети «Київський вісник».

Лауреат Республіканської премії Спілки журналістів України за кращий публіцистичний твір 1986 року.

МІСТА-ТРУБИ, ЯК ЗДОРОВ'Я?

Скоро в Луганському міськвиконкомі з'явиться нова структурна одиниця, якої немає ніде в Україні. Тому й назва її доволі незвичайна: майстерня генерального плану

Життя Рад

За цим стоїть сміливий і досить ризикований вчинок луганських архітекторів. Раніше було так: провідний інститут з розробки генеральних планів міст, обласних центрів — київський «ДІПроград» наділяв усіх цими планами, розробленими з прогнозуванням на 25 років. І місцеві органи самоврядування відповідно до цього плану працювали над забудовою й розвитком міста. Головне управління архітектури й градобудування Луганського міськвиконкому в 1991 році вперше в Україні самостійно сформулювало якісно нову концепцію розвитку міста, яку затвердила міська Рада народних депутатів. Створюючи генплан, застосували принципово нові підходи до територіального розвитку міста, вперше в Україні розробили економічну оцінку територій. Творчий колектив майстерні генплану має послідовно реалізувати його положення. Чому довелося вдаватися до таких радикальних заходів?

Розвиток Луганська мав яскраво виявлену виробничу орієнтацію на шкоду соціальним й екологічним вимогам.

Як наслідок структуру народногосподарського комплексу міста було деформовано. Причини криються в природі колишнього державного устрою адміністративно-командної системи й притаманних їй методам управління. Людина в системі координат «місто—городянин» мала другорядне місце, її призначення було обслуговувати місто, передусім самі промислові підприємства, бути провідником галузевих, відомчих інтересів. А щодо власне людських, то вони нікого не турбували. Головне — заводи, фабрики, шахти. А люди — то вже сентименти.

За доволі повільного зростання населення чисельність людей, зайнятих у промисловості, збільшувалася стрімко. От, скажімо, нині в промисловості працює стільки луганчів, скільки генеральним планом 1978 року передбачалося лише в 2000 році! Перекос очевидний. Адже це — 45 відсотків зайнятих у суспільному господарстві. Для порівняння — на заході Європи цей показник утримувався на рівні 14—15 відсотків. Решта працездатних людей дбає про зручності інших. У нас це також вважали за сентименти. Натомість Луганськ, як велика кочегарка, не міг не вплинути на екологію території. Щороку на кожного городянина промислові підприємства викидають тільки в атмосферу по півтонни шкідливих речовин. Місто постійно хворе. Зростає захворюваність населення на серцеві, легеневі недуги, виразку шлунка. А додайте, що тисячі городян десятками років чекають на житло, з квартири на квартиру переїздять, живуть в умовах — не позаздриш. А відпочити, поспілкуватися з мистецтвом, здобути вищу освіту — теж проблема. Бо то теж для «кочегарки» вважали не за головне. Ось такий вузол зав'язався за сім останніх десятиліть.

Що ж робити? Розповідає начальник головного управління архітектури й градобудування Луганського міськвиконкому **Анатолій ДОВГОПОЛОВ.**

— Найважливіша передумова видужання міста й умова його розвитку — розв'язання гострих соціальних, економічних, екологічних та планувальних проблем. І перше, що доконечно потрібно зробити, — це забезпечити **нормальне** середовище мешкання людей. Для цього треба виходити як із потенційних можливостей міста, так і з соціальних потреб городян, не прив'язуючись, на відміну від усіх попередніх генпланів, до заздалегідь установлених строків. Місто має змінюватися безперервно, залежно від умов, що теж змінюються, а не тільки відповідно до десяти-двадцятирічної давності прикидок архітектора.

Ключове місце в концепції відведено, ясна річ, економіці. Впровадження нових технологій дасть можливість зменшити питому вагу суто виробничих територій, окупованих десятками заводів й фабрик. Паралельно слід розвивати науковий потенціал і виробництва, що відзначаються наукоємністю, потребують невеликих площ, низьких витрат трудових ресурсів, екологічно чисті. Частину заводів, що несумісні з міським середовищем, треба винести за межі Луганська.

Тепер орієнтуватимемося на соціально-культурний розвиток. У цій сфері працюватиме щонайменше в півтора раза більше людей. І пріоритетними новобудовами стануть лікарні, кафе, клуби, магазини, парки, їдальні, стадіони...

Як і що будувати? Не таємниця, що раніше ми пристосовувалися до можливостей та інтересів будівельників, до особливостей будівельної бази. Тепер маємо поміняться ролями й перейти до пріоритету запитів споживачів. Зокрема, маємо збільшити обсяги зведення будинків на одну сім'ю. В 10 разів! Місто в перспективі стане малоповерховим і коли чисельність стабілізується на рівні десь 530 тисяч чоловік, то більше як половина з них матиме саме таке житло.

Де розташувати ці будинки? З винесенням виробництв і зміною технологій місто поетапно звільнить під власні потреби близько 670 гектарів . Ще 1250 гектарів дасть «територіальна конверсія», узгоджена з оборонним відомством. Цього вистачить для розселення 190 тисяч городян.

Ми дійшли висновку, що розвивати Луганськ доцільно за регіональним типом. З'явиться нова містобудівна структура, яку умовно назвемо «Луганський регіон». Вона має складатися з територіальних адміністративних одиниць (Луганська міськрада й Ради найближчих міст, районів, селищ, сіл), що на рівноправній основі утворюють асоціацію. На це Закон про місцеві Ради й місцеве самоврядування дає повне право.

Ця принципово нова структура об'єднується на основі реалій, продиктованих спільністю інтересів, спільністю шляхів розв'язання проблем.

Це й спільні — виробничі бази, сільськогосподарські підприємства приміського типу. Спільними для асоціації мають бути й будівельна та науково-інформаційна бази — система соціально-культурного обслуговування й підготовка кадрів. В один вузол треба зав'язати інженерно-транспортну інфраструктуру, водопроводи.

Цим регіоном бажано управляти за допомогою єдиного органу, і прописка його жителів має стати спільною. Це забезпечить вільний перелив робочої сили і населення, усуне можливість конфліктів і напруженість на цьому грунті.

Така в основних рисах нова модель розвитку нашого міста. Ми працюємо за цілковитої підтримки міських Рад. Досить сказати, міськвиконком жодного разу не допустив порушення генерального плану, на спроби окремих підприємств відступити від генплану реагує швидко й рішуче.

Нині спільно з Архітектурною асоціацією України «Поліс», київським інститутом «ДІПроград» наше головне управління веде роботу щодо коригування генплану Луганська, який знову розглянемо у вересні. В цьому проекті найповніше висвітлено основні напрями територіального розвитку міста, архітектурно-планувальні вирішення, розвиток міського міжміського транспорту, міських магістралей, інженерного облаштування територій міста, організації території і розселення, розміщення промислових підприємств і спеціалізації приміського господарства, поліпшення санітарного стану, охорони природи й збереження ландшафту.

Уже до кінця сторіччя наш Луганськ має стати містом XXI сторіччя.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

У партіях і рухах

Кажемо — партія, розуміємо — ?..

Три роки тому напередодні «ГКЧП» в Мінюсті України було зареєстровано шість політичних партій, сьогодні — 35. «У вас немає жодної політичної партії, — сказав мені одного разу українець з діаспори канадський професор-політолог Іван Мигул після ознайомлення з реаліями незалежної України, — є дуже маленькі групи, в яких спільні думки». Він же сказав: «Найближче до політичних партій у сьогоднішній Україні Компартія і Народний рух».

І не помилився. Це довели недавні вибори до Верховної Ради України. Новий парламент має лише три фракції: Компартії, Народного руху й Соціалістичної партії. Та й то остання фракція має в собі так званих делегованих членів КПУ. Решта депутатів об'єдналися на інших, непартійних, засадах у групи.

Як це могло статися, що симпатії виборців напередодні виборів за даними різних опитувань зовсім розійшлися з реальною картиною нинішнього складу парламенту? Скажімо, Народний рух, який майже в усіх опитуваннях посідав перше місце, у три з лишком рази програв Компартії. Річ тут, мабуть, не у викривленні репрезентативності опитування (взяти хоча б той факт, що в Західній Україні за населенням 2—3 області такі самі, як одна Донеччька), і не в тому, що комуніст у Західній Україні мав більше шансів бути обраним, ніж націонал-демократ у Східній, і не в тому, що молоді виборці, які віддавали перевагу не традиційним, а новим партіям, менше за всього були схильні обов'язково скористатися своїм виборчим правом. Нарешті, не в тому, що націонал-демократично налаштовані відомі кандидати, на відміну від своїх колег-комуністів та соціалістів, зосередилися на безпрограшних західних регіонах України (це істотний чинник). Звичайно, мажоритарний принцип виборів не дав змоги новій Верховній Раді стати класичним парламентом і не дав різним регіонам та партіям повного представництва...

Найголовніше у політичній палітрі нової Верховної Ради те, що саме Компартія дістала тут блискучу практичну перемогу й отримала шанс для подальших стратегічних перемог. КПУ, скориставшись відсутністю координації дій націонал-демократів, взяла більшість депутатських мандатів, більше ніж мала б за різними прогнозами. Комуністи більше координували свої дії з партіями умовно лівого спрямування (чому в нас не всі партії, які називають себе лівими, не є такі — окрема розмова). Вони, враховуючи нестабільність передвиборної ситуації, блискавично реагували на її зміни тактичними відхиленнями від курсу (де і за кого голосувати і чи може не голосувати зовсім, ідучи на зривання виборів, кому віддати голоси, якщо свій кандидат вочевидь не проходить, і т.ін.). Та й після оголошення результатів виборів керівництво КПУ не піддалося ейфорії успіху, а почало розвивати свій вплив, делегувавши кількох депутатів до соціалістичної фракції, запропонувавши на пост Голови Верховної Ради не свого лідера (проти нього виступило б багато депутатів і вибори стали б проблематичні), а як компроміс — соціаліста, котрий тепер не може не рахуватися з фракцією КПУ. Отже, Компартія виборола більше місць у Верховній Раді, ніж мала б за прогнозами, і матиме в парламенті впливу більше, аніж є мандатів. Чому?

Та саме тому, що Компартія після випробувань заборонного періоду справді позбулася випадкових людей, стала не такою, до якої треба було йти, бо не йти, прагнучи зробити кар'єру, не можна було. Тут зібралися не комуністи, які вважають, що Ленін поставив крапку в історії розвитку комуністичної ідеї (такі вже зареєстрували окрему партію — Партію комуністів— більшовиків України), а ті, що заради головної мети можуть нехтувати деталі. Ті, що, виконуючи вказівки керівництва, роблять чорнову, але потрібну роботу. Ті, що єдині на відміну від інших, стали... так-так саме політичною партією.

А що ж сталося з рештою зареєстрованих у Мінюсті України 34 партіями за три роки незалежності? Після заборони КПУ, домігшись на хвилі народного гніву від ВР прийняття Декларації про державний суверенітет України й Акта проголошення незалежності України, націонал-ліберал-демократи забули, що не мають більшості у Верховній Раді. За були, що представництво у ній не відображає настроїв народу, який був готовий будувати нову незалежну могутню державу й довів це на президентських виборах та референдумі. Скомпрометовано ідею незалежної України, хоча будувати її й не розпочинали — створили зовнішні атрибути. Нездатність політиків-демократів іти на компроміс між собою знищила навіть те, що було в старій Верховній Раді (Народну Раду), в той час як комуністи в кожному конкретному випадку шукають спільного з іншими депутатськими групами (навіть не лівими) на базі здорового глузду. Вони розуміють, що проводити суто комуністичну ідею сьогодні — утопія і погоджуються з певними реаліями — і з ринком, і з приватизацією, й з різними формами власності, хоча й ці рішення даються їм непросто. Рухаючись до поміркованої, сучасного типу соціал-демократичної партії. А решту партій ліберал-консервативного напрямку... життя змусить. Або знищить. УРП і ДемПУ, щоправда, домовилися, начебто, об'єднатися. Рух, точніше — В.Чорновіл, поки що не хоче. Якщо він і далі не хотітиме, навряд чи коли-небудь виграє на виборах...

Кажемо — партія. Чи розуміємо? На запитання, чи є серед партій і рухів в Україні такі, програми яких ви знаєте, 68 відсотків респондентів центру «Демократичні ініціативи» відповіли негативно. Сором? Ні. Нормально. Так скрізь. Просто для перемоги на виборах треба знати, що таке партія. О.Мороз після виборів справедливо констатував, що всі партії використали програму соціалістичної... Програми — не головне...

Костянтин ПАРИШКУРА.

ДЕРЖАВА СИЛЬНА ВИРОБНИКОМ

***МОЖНА** скільки завгодно дискутувати щодо самого поняття «перебудова», її доцільності та наслідків, але вона — факт нашого життя. І не вчорашній, а сьогочасний. Бо перебудова впливом своїм проросла у всі сфери життя нашого суспільства, кардинально змінивши його і нас самих. Зокрема — переінакшила усталену шкалу моральних цінностей, та й сам їх зміст.*

Пригадаймо зовсім недавнє. Чесна, творча, самовіддана й високопродуктивна праця була у нас справою честі, доблесті й геройства. А самі її творці — героями часу. Того часу. Звідки й крилаті слова: хвала рукам, що пахнуть хлібом; найвище у світі звання — робоча людина.

Нині он дехто зневажливо хмикає: подумаєш, декларації... Та ні! Про те, що трудівники-творці, незалежно від характеру їхньої праці, були державно шанованими людьми, свідчать і почесні звання, і державні нагороди, і висунення на керівні посади, і обрання народними депутатами. Зокрема, у складі Верховної Ради України попередніх скликань було чимало добре знаних у республіці трудівників, яких один із маститих «демократів» зневажливо назвав узагальнюючим слівцем «доярки». Маючи намір цим принизити їх. Але принизив, насамперед, себе...

***У СКЛАДІ** нинішньої Верховної Ради отих «доярок», тобто трудівників від землі або верстата, не побачиш. Хоч саме вони були б справді народними депутатами — дійсними представниками трудового люду, який і сьогодні годує й зодягає всіх нас. В цьому — годувати й зодягати — «дояркам» не відмовляють. А от щодо реального управління своєю державою, на що вони мають конституційне право, їм тепер — зась! Кажуть: політику повинні робити професіонали, еліта. Воно то й так, але як тоді бути з поняттям «народовладдя»? Адже від того, що банкір, глава (або власник) якогось торговельно-фінансового об'єднання чи фірми дістане статус народного депутата, ближче до народу він не стане. Швидше навпаки — ще більше буде над...*

Таке вже нині доводиться спостерігати. Водночас стає все більше людей, готових миритися з цим як з реаліями сьогодення. Ось тут якраз і бачимо наслідки перебудови — у свідомості людей, у підходах до змісті шкали моральних цінностей.

В ЦЬОМУ ж ряду бачиться і питання, болісна суть якого, власне, й спонукала мене взятися за оці нотатки. Йдеться про те, що сьогодні і на високому владному рівні, і в засобах масової інформації триває масована й цілеспрямована ідеологічна обробка народу. Суть якої вкладається в коротку формулу: ринкові відносини [illegible] приватизація означає капіталізацію. Мовляв, іншого не дано. Он країни Балтії та Східної Європи в цьому, кажуть, уже пересвідчились на власному досвіді.

Відповідно до цього нам «ненав'язливо» втовкмачують, що головна, станова постать у суспільстві — ВЛАСНИК. Досі ми були переконані (так нас виховали), що основною постаттю, на якій все у державі тримається, є ВИРОБНИК. Сьогодні ж у наявності заміна (чи, може, підміна?) цього далеко не другорядного поняття. З чим я особисто погодитися ніяк не можу. Бо вважав і стою на тому, що держава сильна насамперед виробником, який усвідомлює свої обов'язки, має достатньо прав по-господарськи планувати виробництво і розпоряджатися [illegible]робленою ним продукцією. Прикладів можна навести безліч з учорашньої нашої дійсності, та й сьогодні подекуди можна знайти. А щоб далеко не ходити, пошлюсь на деякі факти з життя нашого господарства.

Та спершу ще одне спостереження. Якось в одній газеті прочитав статтю під заголовком «Діють банки — живе держава». В ній проводилася думка, що банки у нас, мовляв, нині виконують таку собі життєдайну роль системи, яка живить увесь державний організм. А тому банки — основа основ, без них виробникові й кроку не ступити...

Прочитав я оті безапеляційні одкровення і подумав собі: а як же ми жили, коли не було отих «інко» та безлічі всіляких «інвестів»? Та чудово без них обходилися, бо діяв один державний банк, який у разі потреби надавав кредити під мізерні, як на сьогодні, проценти. А тепер? Дасть тобі такий «інвест» 100 мільйонів, а ти йому маєш повернути щонайменше 300. Та від такого «життєдайного» здирництва нете що нового не надбаєш — наявного позбудешся! Бо не в розвитку виробництва зацікавлена ця здебільшого лихварська система, а в одержанні особистих прибутків. Одержаних чи то за рахунок пролитого поту трудівників, чи відмивання «брудних» грошей. Роль справді життєдайного органу в державі виконують, як бачимо в дійсності, не банки-маніпулятори (особливо комерційні), а колективи трудівників-виробників. Серед яких і наше господарство.

Давню істину, що хліб — усьому голова, цього року, напевне, згадуватимуть особливо часто. Адже через посуху в південних областях України гряде недобір врожаю зерна. Вперше за останні п'ять років... Тож попереду, вочевидь, скрутна осінь і тяжка зима.

Ну, а наше господарство буде і з хлібом для людей, і з фуражем для тваринництва. Хоч природа і нас не балувала. Он з 750 гектарів озимої пшениці довелося пересіяти 600. І навіть при цьому взяли з гектара по 34 центнери збіжжя. Всього ж із площі 130 гектарів зернових намолотили на круг по 40 центнерів. Горох дав по 41 центнеру, ячмінь у середньому — 45, а новий сорт «Рось» — по 57 центнерів з гектара. Щодо кукурудзи є всі види на те, що віддача буде щедрою.

Отже, за гірших погодних умов ми одержали врожай вищий, ніж у сприятливому 1993 році. Нагадаю, що торік на Юрія пройшов рясний дощ, а народне прислів'я твердить: випаде дощ на Юрія — буде хліб і в дурня... Однак за певних умов навіть отой рятівний дощ не допомагає. Адже нам у «спадок» від намагань у 1992 році розтягти колгосп залишилось 1100 (!) гектарів веснооранки, розвал трудової та агротехнічної дисципліни. Де вже тут було сподіватися на добру віддачу землі, з якої «демократично» позбиткувалися горлодери-мітингувальники прорухівської орієнтації! Недобори зерна та організаційний розгардіяш вдарили і по тваринництву. Було вироблено лише 450 тонн м'яса і 1500 тонн молока, тоді як у «застійному» 1990 році колгосп імені Воровського виробив 1052 тонни м'яса і 2500 тонн молока. Коли на багатолюдних загальних зборах я запитав, чому стався такий відкат у виробництві, хтось закинув: так пального ж не вистачало. Підрахували тут же разом і вийшло, що його у 1993 році витрачено на 30 тонн... більше, ніж у попередньому!

Так багатьом тоді відкрилися очі, куди завели їх амбіційні, але бездарні «експериментатори». І збори одностайно ухвалили: відновити колгосп! А мені запропонували знову очолити правління. Я сприйняв це як наказ своїх виборців, тому й дав згоду.

Починати довелося з головного на той час — відновлення належної трудової та агротехнічної дисципліни. Опір вчинили десяток-півтора бузотерів, які, спекулюючи на модних тоді рухівських гаслах щодо «нового» порядкування на землі, наживалися на розтягуванні громадського добра. Коли ж побачили, що дурниця уривається і треба або чесно працювати, або залишитись без нічого, отут і заволали! Але на загальних зборах, де розглядалися їхні претензії, чесні трудівники дали їм добрячого прочухана. Після того — мов шептуха пошептала...

Я ТАК скажу: можна, звичайно, обдурити голову правління, туману напустити навіть на цілу громаду. Але землю не обдуриш! Вона тільки там щедро родить, де добрий господар біля неї ходить. Нинішній рік, особливо складний для хліборобів, зайвий раз це підтверджує.

У будь-якій справі діяти за шаблоном нерозумно. А в землеробстві — і поготів. Он на Херсонщині навіть за умов нинішнього посушливого літа, на богарі, без зрошення, деякі господарства зуміли виростити по 40 з гаком центнерів озимої пшениці. На великих площах. Везіння? Та ні, виручили чорні пари. Виходить, і нам на Полтавщині варто ставку на них робити? Ні, умови господарювання у нас інші. Котрі зумовлюють й інші агротехнічні заходи, зокрема застосування зайнятих парів. В основному засіваємо їх горохом, щоб мати корми для тваринництва. Десь у червні площі вже звільняються; вносимо органічні та мінеральні добрива, і земля місяців зо два відпочиває, готуючись до своєї одвічної роботи — родити хліб...

Так і ведеться: земля віддячує за турботу хліборобові, а хлібороб-виробник годує державу. От і наше господарство з урожаю нинішнього року продало понад 800 тонн зерна при держзамовленні в 750 тонн. Зважаючи на скруту з одержанням урожаю, вирішили продати державі десь із півтори тисячі тонн зерна. Бо якщо ми самі собі не зарадимо, то на «доброго дядечка» сподіватися не варто.

Написав оце й пригадалося зовсім недавнє, коли продаж хліба державі для землероба вважався найпершою заповіддю. Що було категорією не лише економічною, а й моральною. Тепер утверджуються більш жорсткі, прагматичні взаємини. Згоден, хай не буде в них «лірики». Але ж партнерство на рівних — обов'язково. Держава для виробника зобов'язана бути гарантом: у дотриманні його законних прав, у захисті від чиновницького свавілля, а ще — певності того, що в годину скрути виробник може розраховувати на підтримку з боку держави, а не йти у кабалу до банкіра-лихваря. На жаль, всього цього наша держава сьогодні гарантувати якраз і не може. Тому виробник — її годувальник, її становий хребет — нині такий незахищений від хижацьких посягань «крутих» ділків та скороспілих фінансистів, такий збіднілий і слабкий. А звідси — збідніла й ослабла сама держава.

Гірко про це говорити, але треба дивитися правді в очі. Гаразд усвідомити своє справжнє становище — це вже крок до виходу з кризи. Схоже, що ті заходи, які нині вживають і Верховна Рада, і Кабінет міністрів, і Президент, є просуванням саме в цьому, рятівному для України, напрямі. Значить, цьому курсові надати всілякого сприяння й підтримку «знизу».

Водночас не забуваючи про максимально можливе, за нинішніх скрутних умов, забезпечення життєвих потреб виробників на місцях. У нашому господарстві це стало вже правилом. Турбота про людей повинна проявлятися не в натяканні на трибуні, а в забезпеченні ефективної роботи і доброї зарплати, на селі — ще й відповідної натуроплати, а також у створенні нормальних побутових умов. Все інше, як мовиться, все саме докладеться. Ми в цьому пересвідчились на власному досвіді двох останніх років.

Ось і тепер, пожнивувавши, найперше подбали про виконання держзамовлення і тут же виконали те, що обіцяли людям. Так, працюючі члени трудового колективу одержали в середньому по півтори тонни зерна. А пенсіонери, представники сільської інтелігенції — по тонні зерна. Щоб мати можливість утримувати в особистому господарстві худобу і птицю.

Тут же, згідно з точними розрахунками, подбали про 100-процентне забезпечення громадського тваринництва зернофуражем. Це означає, що нашим тваринникам взимку не доведеться сушити голову, де взяти дерті чи комбікорму, щоб забезпечити нормальні надої та прирости живої ваги худоби. Досі ми стабільно тримаємось на рівні 15—16-кілограмових добових надоїв на корову. Виробляємо чимало й свинини. Але є тут проблеми, котрі не від нас залежать.

НАШЕ господарство донедавна було спецгоспом з виробництва свинини. За рік відгодовували по 8 тисяч голів. Тепер утримуємо тільки 4 тисячі. А що маємо? Зважте: на кожній свині, реалізованій державі, маємо один—два мільйони карбованців... збитку! Може, скажете, погано господарюємо? Та ні, причина в іншому — у, м'яко кажучи, невиваженій ціновій політиці держави.

Давайте підрахуємо. На виробництво тонни свинини треба витратити 4—5 тонн зерна. За тонну м'яса держава платить нам 22—23 мільйони карбованців. Зерно обходиться в середньому по 3 мільйони за тонну. Отже, тільки вартість зерна в затратах становить 15 мільйонів. А ще ж зарплата, різні транспортні витрати, амортизаційні, плата за воду, за електроенергію тощо.

Іноді думаєш: для чого нам той клопіт, робота собі на збиток? Чи не простіше продати зерно — і квит? Так, простіше. Але ж є таке поняття, як «треба». Ми виховані саме в такому усвідомленні свого обов'язку. Та ще ледь-ледь жевріє надія, що й держава про своє обов'язкове «повинна» перед виробником згадає і спроможеться знову, як донедавна було, зробити його правилом, нормою у взаєминах. Не завадило б і на світовий досвід зважити, де існує система гарантованих дотацій та державного захисту виробника від можливої конкуренції. Саме тому у них усього, як мовиться, невпоїд, а у нас невпинно втрачається навіть те, де за нами були світові пріоритети. Скажімо, у виробництві яєць та пташиного м'яса. Тому й боляче за країну стає. Тому й хочеться на повні груди гукнути: агов, уряде, та повернися ж до виробника обличчям, дослухайся його голосу справжнього господаря землі!

Говорив про це не раз і з трибуни Верховної Ради у присутності колишніх прем'єра та президента. Не почули... Тож доводиться самотужки вирішувати проблеми, що рясно обсіли виробника. Зокрема, дбаємо про створення оптимальних умов для роботи і задоволення побутових потреб. Враховуючи побажання людей, наскрізь зробили на видачі натуроплати. Трудівники одержують зерно, по 100-150 кілограмів олії, по 2—3 тонни цукру. Все це мають і наші ветерани. Крім того, їм безплатно завозимо паливо, корми, зорюємо городи.

У нас 9 населених пунктів, і до всіх прокладено дороги з твердим покриттям, підведено природний газ. Діє середня школа, дитсадок. Тож молодь залишається в селі. Характерно: нині у нас 62 забудовники. Кожному виділено кредит у розмірі 20 мільйонів карбованців (на пільгових умовах). Через п'ять років після заселення половина кредиту списується за рахунок господарства...

Вирішено питання щодо організації робочого часу: чотири дні працює доярка або свинарка — п'ятий у неї гарантовано вихідний. Перейшли на дворазове доїння корів, і теж виграли: пудові надої тому свідчення...

Одне слово, доки ми — колектив, де кожний настроєний сповна віддавати сили й уміння, знаючи, що і йому буде віддячено сповна, ми — сила! Нам би ще мати надійного гаранта в особі держави. А як забезпечити достаток продовольства для народу, ми знаємо. Тут за нами затримки не буде. Аби «нагорі» нас, нарешті, почули. То як — руку на конструктивне співробітництво, шановні можновладці?!

Василь СТЕПЕНКО,
народний депутат України.
Полтавська область.

Продиктовано в номер

Одесити їздять безплатно

Виконуючи передвиборчу програму «100 днів», новий мер Одеси Едуард Гурвіц напередодні святкування 200- річчя міста зробив його мешканцям одразу два приємні дарунки. По-перше, за його розпорядженням з 1 вересня скасовано платню за проїзд у трамваях і тролейбусах для всіх громадян без винятку. Кошти, одержувані в результаті скорочення працівників, зв'язаних з реалізацією проїзних талонів і контролем за проїзд, спрямовуватимуть на заохочення основних працівників трамвайно-тролейбусного управління. Поточні витрати ТТУ, компенсуватиме міськвиконком. А ще за одним розпорядженням з 1 вересня у всіх школах Одеси вводять безплатне харчування учнів.

Винахідники всіх країн, злітайтеся!

З 3 по 8 вересня у Києві триватиме 10-й зліт конструкторів екологічного транспорту та туристичного спорядження. На вулицях столиці з'явиться гасло: «Ні— двигуну внутрішнього згоряння». Зліт влаштовує центр СЕТ — від початкових літер англійських слів: Центр — Екологія — Транспорт. Цього разу ентузіасти екологічно чистого транспорту мають на меті продемонструвати не тільки нові засоби пересування, а й позмагатися на них, відпочити в палатковому таборі на березі Дніпра, а також прорекламувати препарат для схуднення українсько-голландського СП «Біо-лайф». Взагалі зліт обіцяє бути інтернаціональним, бо очікують на гостей з Англії, Данії, Сирії, Чехії, Польщі та інших країн.

Крали і крадуть

З початку жнив міліція викрила більш як 2,2 тисячі корисливих злочинів. Зафіксовано 1165 фактів розкрадання зерна, 650 фактів — овочів і фруктів, 282 — пально-мастильних матеріалів. Перепинено понад 11,2 тисячі дрібних крадіжок сільгосппродукції. У правопорушників вилучено і повернуто господарствам 498,3 тонни зерна нового врожаю та понад 118,5 тонни пально-мастильних матеріалів.

Аварія на дорозі

Як повідомили з Центру громадських зв'язків МВС України, 30 серпня на дорозі поблизу села Мала Олександрівка Бориспільського району на Київщині відомий композитор Укрконцерту Микола Мозговий, перебуваючи за кермом власного автомобіля «Опель», не впорався з керуванням. Автомашина переїхала зустрічну смугу руху, з'їхала у кювет і перевернулася. Водія госпіталізовано.

Хто почервоніє за зелененькі?

Працівники управління СБУ по Львівській області в ході вивчення зовнішньоекономічної діяльності управління магістральних газопроводів «Львівтрансгаз» встановили факт зберігання валюти в закордонному банку з порушенням вимог чинного законодавства. Цей висновок підтвердила й перевірка податкової інспекції. Після втручання компетентних органів державі повернуто 4 мільйони 784 тисячі 149 доларів США. Нині УСБУ з'ясовує причини «забудькуватості» «Львівтрансгазу».

Заощадили...

10 млн. карбованців із сум, виділених з держбюджету на проведення недавньої виборчої кампанії на Луганщині, умудрилася заощадити Новопсковська районна робоча оперативна група з проведення цієї кампанії. Гроші передано народному фонду «Милосердя та здоров'я» на придбання вугілля 75 старим самотнім людям.

Арбітражний суд м. Києва (252030, м. Київ-30, вул. Б.Хмельницького, 44-В) порушив справу N 15/111 про визнання банкрутом малого підприємства «Аннушка» (юридична адреса: 253099, м.Київ-99, вул. Новодарницька,4; р/рахунок 4468435 в Українському республіканському акціонерному інноваційному банку, МФО 300142).

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Голубий вагон біжить — хитається...

У Кременчуці освоюється випуск першого українського пасажирського вагона

Сьогодні реальність така: якщо завтра зупиниться конвеєр акціонерного товариства «Крюківський вагонобудівний завод», то післязавтра замре і залізниця. Бо ніхто в Україні не має подібного вагонобудівного обладнання. Воно унікальне і повна його зупинка чи перепрофілювання матиме лише один наслідок: держава втратить одну з базових галузей машинобудівного комплексу. А загроза цілком реальна: вже тривалий час потужності заводу працюють у півоберта. І довго триматися на плаву він не зможе.

— Ще три роки тому, коли багато хто вважав перші ознаки затяжної економічної кризи тимчасовим явищем, — говорить генеральний директор підприємства Володимир Приходько, — ми почали готуватись до небажаних кон'юнктурних змін. Найбільше тоді хвилювала проблема збереження інтелектуального і виробничого потенціалу. З власної ініціативи розширили профільність виробництва, щоб мати запасні варіанти на випадок скорочення ринку збуту основної продукції.

Так і сталося. Внаслідок неплатежів в Укрзалізниці виробництво вагонів зменшилося до кількох одиниць на місяць. Тут і виручили експортні поставки контейнерів для перевезень будівельних та побутових відходів, а також товарів народного споживання і комплектуючих залізничного транспорту. Ось так і виживають з думкою не лише про свої інтереси, а й державні.

Зрештою, згадали про завод і в Києві. Підприємство одержало статус базового і взялося за освоєння виробництва пасажирського купейного вагона. Перші партії їх — по 10—12 штук — будуть виготовлені вже наступного року. Далі обсяги зростатимуть. Так принаймні записано в постанові Кабінету міністрів. Передбачено навіть виділити заводові на це близько 400 мільярдів карбованців. Втім, коли вони надійдуть — невідомо. Зрештою, гроші потрібні і на розширення експортних поставок колісних пар та візків (кременчугці єдині в СНГ, хто їх випускає). Нещодавно вони пройшли сертифікацію на німецьких федеральних залізницях, що відкриває хороші можливості для освоєння європейського ринку збуту.

До речі, щойно завод відзначив своє 120-ліття. А таким професійним і життєвим багажем розкидатися на підприємстві не збираються.

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

Фото Валерія ІНЮТІНА.

Італійці шукають причини

Загадковою залишається хвороба, яка в 1988 році підірвала здоров'я сотень чернівецьких дітей. Які тільки версії не висловлювалися щодо причин її виникнення, але жодна з них не підтвердилася.

Не знайшли ключа до її розгадки і численні урядові комісії. Деякі з них навіть стали на шлях зумисної дезинформації громадськості.

Тому екологічні організації краю, зокрема, «Зелене відродження Буковини», Спілка українок Буковини, висловивши недовіру непорядним експертам, запросили для з'ясування істини незалежних італійських медиків. А ті делегували в Чернівці кращих фахівців Міланської клінічної лікарні, що входять до складу громадської організації «Лікарі проти Чорнобиля».

Гості оглянули хворих дітей, взяли в них проби волосся, інші аналізи для подальшого вивчення у лабораторіях. Наприкінці року буде одержано результати і виявлено причини захворювання.

Крім того, італійські медики передадуть ці дані в європейські наукові центри, щоб спільно з ними встановити джерело інтоксикації. З ініціативи італійської партії зелених невідома чернівецька хвороба стане предметом обговорення в Європарламенті. Гості з Мілана мають намір звернутися до Європейського банку реконструкції і розвитку з проханням надати фінансову допомогу чернівчанам для подолання наслідків страшної недуги.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

Організованістю проти бурі

Короткочасна буря, що налетіла на Херсонщину, наробила чимало лиха. Без світла залишилися деякі промислові і сільськогосподарські об'єкти, повалено дерева, стовпи електромережі. Буря виявила давню хронічну хворобу — неповоротність — окремих державних структур, невміння їх оперативно організувати аварійні роботи, відновити нормальну роботу пошкоджених стихією об'єктів.

Спеціальна нарада, проведена з ініціативи новообраного голови обласної Ради В.Жолобова, розставила, як-то кажуть, усі крапки над «і». Чимало слушних критичних зауважень прозвучало на адресу аварійних служб міста Херсона, районів області. Підкреслювалося, що час, нарешті, налагодити чітку систему інформування про наслідки стихійних лих, навчитися ліквідовувати пошкодження за кілька годин. Чергування у міських і районних виконавчих комітетах, — говорилося на нараді, — мають формальний характер, відповідальні чергові не мають достатніх повноважень для прийняття оперативних рішень. Ремонтні служби організацій і підприємств обласного центру внаслідок безсистемності погано залучаються до усунення аварійних ситуацій. В.Жолобов попередив відповідальних працівників про персональну відповідальність за стан справ на кожній ділянці роботи.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсон.

Нічого не спостерігалося

Саме так охарактеризував [...]діжку на Бердянському заводі с[...] волокна прокурор Запорізької області Василь Щур. Тут «винесли» за заводську прохідну платинових трубопроводів аж на 14 мільярдів ка[...]бованців.

Багато звичніші стали останнім часом карні справи проти банківських працівників. У Запорізькій області слідчі Служби безпеки, прокуратури та МВС нині розслідують шість карних справ про крадіжки та хабарництво у кредитно-банківській системі на суму понад 100 мільярдів карбованців.

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

Незавершене? На аукціон!

За повідомленням агентства ПОДІЯ-ІПРИНДА, міська влада столиці підготувала на продаж з аукціону 10 об'єктів незавершеного будівництва — у міському бюджеті н[...] коштів для їх добудови. Поміж [...]понованих об'єктів — універмаг на Троєщині, торговий центр на Оболоні, кінотеатр «Ілюзіон» на Подолі та інші.

Іноземці їдуть до нас відпочивати, а їх грабують

Подружжю Д. з Німеччини, що зупинилося на відпочинок біля села Гранівка Дубнівського району Рівненської області, гостювання запам'ятається надовго. 10 серпня четверо невідомих у масках, погрожуючи автоматом та обрізом мисливської рушниці, відібрали в них одяг, ювелірні вироби, аудіоапаратуру і навіть їжу й зникли на автомобілі УАЗ-469.

І ось днями працівники міліції затримали злочинців: 6 жителів Волинської області та жителя міста Рівного (1955—1963 років народження). У них вилучено автомат Калашникова, дві мисливські рушниці, 95 патронів до різної зброї, викрадені речі та три автомашини.

Тим часом до Ніжинського відділу дорожньої міліції УДАІ Управління МВС України в Чернігівській області звернувся громадянин Болгарії К. Він заявив, що поночі на автодорозі поблизу села Красносільське Борзнянського району троє невідомих, погрожуючи розправою, висадили з автомобіля «Жигулі» його сім'ю, що приїхала до України на відпочинок, сіли в машину і зникли. Сподіватимемося, що міліція і цього разу спрацює оперативно.

Костянтин СТОГНІЙ.
Центр громадських зв'язків МВС України.

Вісті з Тернопілля

Постають в селі заводи...

У Ланівецькому районі тримають курс на поглиблене перероблення врожаю і тваринницької продукції. У господарствах працюють 10 міні-пекарень, які забезпечують селян свіжим, смачним і значно дешевшим, аніж у кооперативній торгівлі, хлібом. Випускають продукцію 4 молочні заводи, будується м'ясопереробний.

50 мільйонів — жниварям

Ми не багаті. І все ж таки в обласному бюджеті знайшлося 50 мільйонів карбованців для відзначення кращих жниварів. Адже добра праця заслуговує на винагороду. А кращі жниварі визначається в ході змагання, яке оголосили облвиконком і президія обласної ради профспілок. Створено штаб, визначено порядок підбиття підсумків. А врожай на Тернопільщині видався на славу.

Пастирська школа в Почаєві

За більш як 750-літню історію Почаївської Лаври тут за різних часів розвивалася пастирська школа. І от її знову відроджено. Днями в Почаївській духовній семінарії відбувся перший випуск.

Ще один ліцей

Педагогічний ліцей спортивного профілю відкрито при Тернопільському педінституті. Він готуватиме вчителів фізкультури, яких сьогодні так не вистачає в школах.

Лауреат «Золотого глобуса»

Американський фонд розвитку Східних країн, заснований з ініціативи приватних підприємств, поклав собі за мету фінансово підтримувати ринкові перетворення в країнах Східної Європи. Як відомо, фонд заснував почесний приз для підприємств, які випускають конкурентоспроможну продукцію — «Золотий глобус». Першим його лауреатом в Україні стало тернопільське акціонерне товариство «Ватра». Вручення «Золотого глобуса» за традицією відбудеться наприкінці жовтня в Копенгагені.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопіль.

КУБА: ЧАС ПРОЗРІННЯ?

Що ми про це знаємо

Пам'ятаю, як кілька десятиліть тому кияни зустрічали гостя — Ф.Кастро. Натовпи на вулицях (і не тільки тому, що райкоми партії зробили відповідні «рознарядки»), масове скандування «Фі-дель!», «Фі- дель!», «Куба—сі, янкі — но!». Це був вибух всенародного захоплення.

Тоді Куба для нас (і не тільки для нас) була символом революційних перетворень, «першою вільною територією Америки», інтернаціоналом молоді, закоханої у мужнього Че Гевару, повідомленнями ТАРСу про те, скільки цукрової тростини вивезено з плантацій за день сафри. Це був Острів свободи!

Згодом інтерес до Куби підупав. В Україні, правда, про неї з вдячністю говорили в зв'язку з організацією оздоровчих поїздок дітей, що постраждали від чорнобильської біди...

Сьогодні Куба знову в усіх на устах. Але — зі зворотним знаком. Світ співчуває і втікачам, які ризикуючи життям, намагаються дістатися США, і тим, у кого немає змоги здійснити цей акт. Тому вони падають просто на вулицях від безсилля і голоду, а спіймати собі на обід кота вважають за подарунок долі.

Чому сталася така метаморфоза? До неї призвели процеси як міжнародні, так і суто «кубинські». Після того, як Куба перестала (за визначенням газети «Таймс») «бути стратегічним пішаком у радянсько-американській грі», її значення у світових процесах впало ледь не до нуля. Розпався Радянський Союз — і припинилися щедрі фінансові дотації. Крах комунізму в Центральній та Східній Європі призвів до того, що там уже «в порядку взаємодопомоги» ніхто не купує неконкурентоспроможної продукції з тавром «Зроблено на Кубі».

Відсутність будь-яких економічних реформ на самому острові, де особисту ініціативу у бізнесі вважають за «контрреволюційну акцію» унеможливлює прогрес у державі. На Кубу вже давно прийшли злидні, і кінця їм немає, бо правлячий режим не допускає створення опозиції. Досить сказати, що Куба залишилася єдиною державою у Західній півкулі, де протягом десятиліть не проводилися багатопартійні вибори.

Кубинський народ не мовчить. Кілька тижнів тому завирувала Гавана. Десятитисячний мітинг скандував: «Геть Фіделя!». Маніфестація перетворилася на масову битву з силами безпеки. Результат — сотні поранених, спалені будинки й автомобілі.

Фідель не раз заявляв, що головний ресурс Куби — це її народ. Проте дії режиму свідчать, що цим ресурсом готові пожертвувати, аби відкрити «запобіжний клапан» і знизити напруження у суспільстві. Йдеться про кампанію масового виїзду з Куби, на яку тут офіційно заплющили очі, а насправді цю кампанію заохочують.

Люди пливуть на всьому, що тримається на воді (один сміливець дістався до Флориди водним велосипедом).

Утікають не тільки для того, щоб позбутися домашніх кошмарів, а ще й тому, що в США з 1966 року діє закон, згідно з яким «будь-який кубинець, що дістається до берегів США, одержує статус біженця». А це — і права, і фінансова підтримка, причому не тільки з боку американських властей.

У США склалася кубинська громада, два мільйони членів якої проживають не лише у Флориді, а й у Лос-Анджелесі, Нью-Джерсі, інших частинах країни. Вона багата і впливова, ще й робить усе, щоб підтримати своїх родичів на Кубі. Досить сказати, що лише приватні грошові перекази зі США на Кубу становлять приблизно 500 мільйонів доларів щороку.

Ситуація склалася справді не проста. Ще донедавна власті США фактично заохочували масовий вихід з Куби. Піку ця політика сягнула 1980 року, коли Ф.Кастро заявив, що відпустить усіх бажаючих. Тоді на цілій флотилії човнів, спущених на воду з Майамі кубинськими емігрантами, на Флориду було доставлено 125 тисяч біженців через кубинський порт Маріель. Причому кубинські власті сильно «розбавили» цей потік не тільки дисидентами, яких у такий спосіб виганяли з «Острова свободи», а й карними злочинцями, проститутками, гомосексуалістами, психічно хворими людьми.

Нині Вашингтон звинувачує Гавану у тому, що вона «повторює 1980 рік». Та й, хоча права людини — категорія надзвичайно важлива, але масовий наплив біженців створює величезні проблеми для деяких південних штатів. Сьогодні американці жваво обговорюють події 14-річної давності. Тоді Президент Дж.Картер оголосив, що його серце відкрите для біженців, але усіх економічних і соціальних проблем, які, відповідно, постали, не передбачив. І злива біженців (серед яких, нагадаємо, далеко не всі були ангели) сприяла поразці Дж.Картера на президентських виборах того ж року. Цієї осені відбудуться вибори до конгресу, і Б.Клінтон хоче уникнути «нового Марієля».

Тому американська адміністрація діє рішуче. По-перше, аби підштовхнути кубинські власті до змін (а може, навпаки, з метою повалити режим), кілька днів тому Б.Клінтон заборонив приватні грошові перекази на Кубу, різко зменшив транспортні (повітряні) зв'язки з «Островом свободи». По-друге, віднині кораблі берегової охорони і ВМС США регулярно патрулюють узбережжя, аби не дати змоги біженцям-нелегалам на нього висадитися. Зупиняють корабель, який йде з боку Куби, у разі потреби обшукують, чи немає на ньому біженців.

А що буде з цими нещасними? Їх уже відправляють... на Кубу. Ні, не в «обійми» репресивного режиму, а на розташовану там американську базу Гуантанамо. Оскільки ж ця база переповнена (на ній розміщені п'ятнадцять тисяч гаїтянців, які втекли від тамтешнього військового режиму), то США звернулися до деяких країн — Суринаму, Барбадосу, Антігуа, Гренади, Панами, а також Великобританії (у цьому регіоні розташовані її володіння — острови Теркс і Кайкос) з проханням розмістити біженців.

Таким чином, кубинським властям не вдасться позбутися своїх безправних і голодних громадян (на що вони сподіваються, фактично підштовхуючи їх до еміграції). Це — одна американська версія. Друга (цитуємо газету «Нью-Йорк таймс»): Сполучені Штати спіймалися у власний капкан. Щоб унеможливити масоване нашестя кубинців у США, американському урядові варто укласти з Кастро угоду — послабити економічні санкції у відповідь на політичну лібералізацію Куби. Версія третя (її висловлюють багато людей як на самій Кубі, так і серед біженців, що вже осіли у США): країні не потрібна масова еміграція. Аби розв'язати усі проблеми, її повинна залишити лише одна людина — Ф.Кастро.

І — ще одна точка зору, яка, хоч безпосередньо й не стосовна нинішніх подій, але в контексті кубинської проблеми, на мою думку, варта розгляду. Йдеться про практику оздоровлення українських дітей на Кубі. Так, ми вдячні кубинським властям за те, що вони створюють юним гостям усі умови. Але, враховуючи голод і нестатки на самій Кубі, зрозуміло, що гостей з України постачають продуктами і медикаментами, яких позбавлені їхні кубинські однолітки. То ж чи варто об'їдати голодних? Як ця практика узгоджується з моральними критеріями, загальноприйнятими у цивілізованому суспільстві?

Володимир САВЦОВ.

На знімку: 1980 р. Куба, любов моя!

Фото Олександра КРЕМКА.

Продиктовано в номер

Росію проводжають, але урочисто

Учора в Берліні відбулися урочистості, присвячені завершенню проводів з території Німеччини Західної групи військ. Для участі в них до німецької столиці прибула російська делегація на чолі з Президентом Борисом Єльциним.

На берлінському майдані Жандарменмаркт відбулася офіційна церемонія зустрічі Президента РФ. Було вишикувано почесну варту бундесверу. Головнокомандувач Західної групи військ генерал-полковник Матвій Бурлаков віддав рапорт про завершення виведення ЗГВ. У театрі «Шаушпільхауз» відбулася урочиста церемонія, на якій виступили Борис Єльцин та канцлер ФРН Гельмут Коль.

Керівники Росії та Німеччини вшанували пам'ять загиблих у роки війни, поклали вінки до пам'ятника воїну-визволителю у Трептов-парку і до меморіалів у столичному районі Тиргартен та «Нойє Вахе».

Програмою перебування Президента РФ у Берліні передбачено також зустріч з Президентом ФРН Романом Херцогом та відвідини міської ратуші, де високий гість зробив запис у «Золотій книзі» міста.

Військові із США в Україні

Згідно з програмою двосторонніх контактів між Міністерствами оборони України і США в Україну прибуває військова делегація Сухопутних військ Сполучених Штатів. Про це повідомила прес-служба нашого військового відомства. Очолює делегацію начальник школи підготовки сержантського та старшинського складу міністерства оборони США полковник Фредерік Ван Горх. Гості відвідають навчальний центр, розташований у місті Десна, де ознайомляться із системою підготовки сержантів у Збройних Силах України.

Діти Чорнобиля у Швейцарії

Протягом цього року у Швейцарії побуває більш як 700 дітей з України. Поїздки дітей Чорнобиля організовано благодійними організаціями, навчальними закладами, церковними громадами, приватними фірмами, зокрема, відомим автотранспортним підприємством Ф.Кіпфера, великим ентузіастом цієї справи, а також товариством «Швейцарія — Україна», яке заснувало спеціальний фонд для придбання медикаментів дітям, що приїжджають на оздоровлення до Швейцарії.

Такі запрошення дітей Чорнобиля на відпочинок та оздоровлення поступово поєднали певні кантони Швейцарії та райони України. Вже вп'яте в кантонах Швіц і Золотурн відпочивають діти з сіл Лугинського району Житомирської області.

«5 плюс 3» збиралися знову

30 серпня в литовському курортному місті Паланга відбулася зустріч міністрів закордонних справ держав Балтії. Її влаштували напередодні зустрічі, що стала вже традиційною, «5 плюс 3» глав зовнішньополітичних відомств Латвії, Литви, Естонії і північних країн — Данії, Ісландії, Норвегії, Фінляндії і Швеції. Міністри підписали тристоронню угоду про взаємну допомогу в діяльності митних служб та Заяву про основні напрями в діяльності Ради міністрів країн Балтії.

Лебедь зайнявся реформою

Генерал Олександр Лебедь повернувся з Москви до місця проходження служби в Молдову і приступив до реформування 14-ї армії, командувачем якої він є, повідомила у вівторок увечері програма російського телебачення «Подробиці». Відповідно до нової директиви міністра оборони, в підготовці якої брав участь сам Олександр Лебедь, управління армією буде скорочено на 15—20 відсотків протягом трьох років.

Контакти

Свічка нічого не втрачає, запалюючи іншу

Двадцять вісім американців готові присвятити свій час, енергію, знання добрій меті — зближенню народів США й України. Саме для цього прибули волонтери — вже третя група з Корпусу миру. Ентузіасти роз'їхалися по багатьох містах нашої країни, щоб розпочати дворічну роботу як радники у розвитку підприємництва й викладачі англійської мови.

Створений Президентом Кеннеді Корпус миру вже понад 30 років здійснює програми з охорони здоров'я й навколишнього середовища, перетворень у сільському господарстві і розвитку малих підприємств. Вже зараз американські добровольці працюють у 95 країнах світу.

Свою діяльність в Україні Корпус миру почав два роки тому. А нині його фахівці вже працюють у 35 містах. За цей час вони передали ділові навички й досвід вільного ринку. Кожний з волонтерів має значний досвід роботи — 10 років і більше— в управлінні бізнесом, а також в галузі маркетингу, фінансової,банківської справи, державного й приватного управління.

І ось передана ще одна естафета. Нові добровольці прийняли присягу не просто віддавати всі свої знання, вміння, досвід, а також і свої серця людям. Вони щиро бажають Україні якнайшвидше ввійти в світ вільного ринку і самі зроблять для цього все можливе.

Цікаво, що наступного року в Україну прийдуть ще 200 добровольців Корпусу миру. Справді,як відзначив один з волонтерів: свічка нічого не втрачає, запалюючи іншу...

Ольга ГУТВАРЕВА.

Коротко

Дамоклів меч над аграрниками

Про можливість запровадження надзвичайного стану щодо заготівлі сільськогосподарської продукції оголосив Прем'єр-міністр Киргизстану на екстреній нараді з аграрниками республіки. До цього кроку спонукає критична ситуація на полях республіки, де через нестачу пально-мастильних матеріалів і запчастин, неорганізованість і слабкість багатьох старих і новоутворених господарств під реальною загрозою опинилося збирання врожаю.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Наші люди в Баварії

Як повідомила інформаційна служба «Ноосфера-факс», завершилася чергова літня сесія в Українському Вільному Університеті (УВУ) в Мюнхені. 60 студентів, докторантів та магістрантів з України протягом шести тижнів слухали лекції відомих спеціалістів на факультетах: філософському, права й суспільно-економічних наук. Троє українських громадян стали докторами УВУ, а шестеро одержали дипломи магістрів.

Учасники літньої сесії в УВУ ознайомилися з життям Баварії, української громади в Німеччині, здійснили поїздки до Альп, побували на околицях Мюнхена.

З пошти

БУДЕ ПОРЯДОК — БУДЕ Й ПУТТЯ

Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо посилення боротьби зі злочинністю» та Закон України «Про запобіжне затримання особи» дав багатьом нашим співвітчизникам надію, зрештою, віру в те, що порядок у країні з часом буде наведено. Хотілося б, щоб віра стала реальністю, бо несила дивитися, як Україну розтягають на шматки, обдирають мов липку.

Це парадокс, але нині не те що не модно, навіть ганебно чесно жити, працювати. До чого це призвело, ми вже знаємо, а точніше — відчуваємо на власній шкурі. Хвиля злочинності з кожним днем набирає загрозливих масштабів, і, якщо не стати на її заваді сьогодні, завтра може бути пізно. Думається, що ці важливі документи не залишаться лише на папері, а розпочата робота покладе нарешті край безладдю, злочинності в економічній сфері, зовнішньоекономічній діяльності, торгівлі тощо.

Сподіваються на подальші рішучі й ефективні кроки з боку Президента, уряду, правоохоронних органів і наші дописувачі, пропозиції та думки яких ми пропонуємо вашій увазі.

Перші кроки Президента правильні

Яким було моє здивування, коли почув, що наші правники вважають Указ про посилення боротьби зі злочинністю несвоєчасним! Він, мовляв, суперечить міжнародним правовим нормам і недодає престижу нашій країні. Що ж тоді додає престижу? Невже корупція, наркобізнес, хабарництво, якими обплутано всю Україну?!

Більшість людей вважає перші кроки Президента правильними і підтримує його. Тим більше вірить йому, бо ще прем'єр-міністром він зарекомендував себе як ділова, принципова, безкомпромісна людина.

К. ДЕРЕВ'ЯГІН.

Канів
Черкаської області.

Усіх винних притягти до відповідальності

Ми, ветерани Великої Вітчизняної війни і праці Полтави, підтримуємо заходи щодо посилення боротьби зі злочинністю.

Розуміємо, боротьба з мафіозними угрупованнями буде гострою і небезпечною. Однак позиція ветеранських організацій Полтави щодо цього чітка і однозначна: корумпованим елементам, які лізуть у народну кишеню, людям, які втратили честь і совість, не місце у владних органах. Таких треба судити за всіма законами, бо простити такий відвертий грабіж назалежної України неможливо.

С. АРХИПОВ,
голова міської ради ветеранів.

За скоєне — привселюдне побиття

Чого-чого, а указів та розпоряджень ми наплодили стільки, що мало віриться в ефективність указу, виданого новообраним Президентом. У нас звикли довго вивчати питання, сперечатися з того чи іншого пункту (а їх в указі 12), а це все час, який, на жаль, працює на злочинні елементи. А чого, питається, панькатися зі злодюгами? Як на мене, то варто було б запровадити привселюдні тілесні покарання. Уявляєте, скільки відпало б дрібних злочинів, валютних зловживань тощо? Та й державі полегшення. Не довелося б витрачати шалені кошти на утримання арештантів.

І чому, скажіть, прості, чесні люди не повинні знати своїх «героїв» в обличчя!

О. ШУГАЄВ.

Ужгород.

Пам'ятай про смерть

Мені зараз 18. Батьки мене покинули маленькою. Росла я і виховувалася в інтернаті. Тож бачила життя не через рожеві окуляри. Я хоч іще дуже молода, щоб давати якісь поради законотворцям, але покаранням людину не виправити. Вона повинна зрозуміти одну істину: за все скоєне ми всі відповідатимемо перед Усевишнім. На тому суді всі платитимуть сповна. Тож якби кожен з нас завжди пам'ятав про смерть, зникли б злочини, відпали б покарання, а в суспільстві запанували б злагода і спокій.

Маша З.

Іллічівськ
Одеської області.

Народні дружини за рахунок колгоспів

Нині не те що в місті — на селі лячно жити. Не говоритиму про когось, а скажу лише про наше Коритне. Навесні зловмисники на колгоспному полі повисмикували розсаду помідорів, згодом викрали зі складу отруту для колорадського жука, підпалили хату в старенької пенсіонерки... Думаєте, міліція шукала тих пройдисвітів? Кажуть, до кожної хати та городу міліціонера не приставиш. Тоді навіщо дільничний, та й за що він гроші одержує?

Чи не доцільніше було б знову створити народні дружини за рахунок колгоспів та самим наводити порядок? Певно, й добровольці знайшлися б.

В. ДРАГАНЮК.

Балтський район
Одеської області.

Закони не для всіх?

Пише вам двічі засуджений. Змусила мене взятися за перо добірка листів у «Голосі України» про злочинність. Багато різних думок, поглядів на цю проблему висловили автори листів. У чомусь із ними можна погодитися, у чомусь ні. Але я хочу сказати таке: у в'язницях сидять дрібні злодії, наркомани, вбивці, котрі, як правило, скоїли злочини в стані наркотичного чи алкогольного сп'яніння. Сидять, щоправда, й справжні злочинці, але їх одиниці. Вони тут довго не затримуються. У них влада, гроші, зв'язки... Загалом відбувають покарання люди, які не небезпечні для держави. Закон, на жаль, існує тільки для «рядових» злочинців.

С. ПОТАПКІН.

Волинська область.

Підготувала Надія КУЗНЕЦОВА.

Освіта

Метаморфози українського підручника

За півроку спеціалізоване видавництво «Вища школа» випустило в світ понад 30 підручників для вузів, технікумів і профтехучилищ з 184, передбачених до видання 1994 року. Як це вдалося без фінансування? І чи цього досить?

Секрет простий: всі, хто забезпечує країну навчальною літературою, від міністерств-замовників до поліграфістів, вірять, що держава, хай би як було важко, про хліб духовний подбає і книжкового голоду не допустить. Тому друкарні потроху друкують підручники, переважно в кредит, хоча іноді доводиться засипати видавництва телеграмами про відсутність грошей навіть на зарплату робітникам.

Заборгованість видавництва друкарням тільки за випущені книжки сьогодні перевищила мільярд, неплатежі видавництву з боку книжкової торгівлі — ще більші. Криза платежів загрожує надовго паралізувати діяльність видавництва, тоді як на книжковому ринку, на лотках і в книгарнях навчальної літератури взагалі нема.

Давно підписано до друку навчальний посібник «Основи економічної теорії. Політекономічний аспект», написаний провідними вченими-економістами з позицій нових підходів у розкритті теорії і практики розвитку ринкового господарства. Затримано випуск «Російсько-українського словника загальнотехнічних термінів». Важко оцінити шкоду, яку в нинішніх складних умовах реформування освіти завдає затримка з виходом до читачів підручниками курсів, таких, як: «Історія України» — підручник для інженерних спеціальностей вузів; «Основи природознавства. Природа України» — до речі, чудово ілюстрований; «Українське народознавство в дошкільному закладі». Особливо скрутне становище з підручниками, що вимагають кольорового друку, а отже, офсетного паперу, якого не виробляє Україна. Випуск малотиражних складних кольорових навчальних видань став справжнім розоренням для видавців.

Незважаючи на прохання парламентської Комісії з питань освіти, товариств «Просвіта», «Україна», інших авторитетних органів й організацій, не зрушується з місця випуск підручника «Мистецтво художньої обробки дерева», в якому вперше в країні, а може, й у світовій практиці, поєднано високий науковий аналіз народного прикладного мистецтва з досвідом і секретами народних майстрів багатьох шкіл України. Недарма макетом книги зацікавилися в Канаді, Австралії, США.

В'януть на корені давно готові до друку навчальні альбоми «Квіткарство» та «Овочівництво». Підручник для профтехучилищ «Інтегральні мікросхеми» є унікальним за побудовою та авторськими кольоровими ілюстраціями і міг би гідно відстоювати престиж української навчальної книги на будь-яких виставках і конкурсах.

У перебігу кризових явищ у видавничій справі непокоїть й ерозія редакторських кадрів, поступове зниження механізмів суворого відсіву видань низької якості, недодержання вимог державних нормативних документів. Не будемо говорити про комерційні видання, бо це сфера, яка сьогодні сприймається більше як засіб, а не як мета. Однак недооцінка ролі редакційного опрацювання все частіше спостерігається в навчальній, науковій літературі і навіть офіційних виданнях.

На засіданні консультативно-методичної Комісії з питань мистецтва книги, яке відбулося в Держкомвидаві України, наводилися чимало помилок і редакційних упущень навіть у державних стандартах України та інших офіційних документах Держстандарту України. Ось деякі приклади. У всіх термінах державного стандарту України «Мікросхеми інтегровані. Терміни та визначення», де йдеться про мікросхеми, замість загальновживаного відповідника «інтегральна мікросхема» наводиться «інтегрована», а замість «комірка» — «чарунка». У цьому випадку розробники за будь-яку ціну намагалися якомога далі відійти від російської мови, тоді як перекладачі інших стандартів вдаються до кальок і відвертих русизмів, таких, як «подавлення нулів» замість вилучення, «дольні одиниці» замість часткові.

Видавництво «Вища школа» зверталося в лютому 1993 року до Держстандарту України з пропозицією поєднати зусилля розробників стандартів на терміни та визначення, фахівців Інституту української мови НАН України і працівників видавництв «Українська енциклопедія», «Наукова думка» та «Вища школа».

Держкомвидав України у вересні 1993 року запропонував порядок, за яким підготовлені до видання українські словники, довідники, енциклопедії, а також проекти державних стандартів на терміни та визначення мають проходити експертизу в міжгалузевій лінгвістичній комісії. На жаль, усі ці пропозиції залишилися на папері.

Держстандарт України небаченими темпами почав випускати термінологічні стандарти (якщо на 01.01.92 було зареєстровано лише один стандарт на терміни та визначення, то на 01.05.94 їх кількість перевищила сто), вважаючи, мабуть, що фахівці Технічного комітету стандартизації науково-технічної термінології (ТК СНТТ) обізнані в усіх галузях науки й техніки, а Українського НДІ стандартизації, сертифікації та інформатики — забезпечать бездоганне видання стандартів, інших нормативних і офіційних документів.

На нашу думку, якщо ТК СНТТ пропонує новий термін або такий, що відрізняється від загальновживаного в Українській енциклопедії, спеціальних енциклопедичних, термінологічних, технічних словниках, він має пройти обов'язкову попередню експертизу в Інституті української мови і в провідних видавництвах. Якщо думки розходяться, Держстандарту України доцільно видавати списки таких термінів, щоб дізнатися про думку широкого кола фахівців.

Не все гаразд в редакторському цеху і у видавництвах. Масове скорочення кадрів хоч і підвищує конкурентоспроможність, полегшує виживання видавництв, але після певної межі починає негативно впливати на загальний якісний рівень видань. Підтвердження цього — низька якість численних нині видань, які майже або зовсім не редагувалися, розмір професорської зарплати, яка не дає змоги найняти літературного редактора, нарешті, мізерні ставки авторського гонорару, що навіть не перекривають витрат автора на передрук оригіналу для подання до видавництва. Нова генерація авторів народжуватиметься не протягом одного або двох років. До речі, в собівартості підручника заробітна плата видавців становить лише кілька відсотків.

Конкуренція не повинна відбуватися в сфері абсолютних прибутків. У цивілізованій формі вона має відбуватися в сфері якості й собівартості продукції. Наприклад, є замовлення на один масовий підручник вартістю десятки мільярдів карбованців, а є — на десятки складних малотиражних навчальних книг, що разом дотягують до мільярда. У першому разі видавництво матиме величезний прибуток при практично нульових трудозатратах, в іншому — нескінченні проблеми з опрацюванням і розміщенням видань на виробництві й непомірно низький прибуток.

Аби державні замовлення розподілялися найраціональніше і відповідно до державних пріоритетів, виявляли на користь справі найсуттєвіші переваги як державного, так і приватного книговидання, треба мати чіткі критерії при відборі претендентів. Слід поглибити конкурс «Мистецтво книги» і відновити несправедливо забутий «Найкраща редакторська робота», провадити змагання видавничих проектів...

Отже, щоб на місці авторитетних видавництв — справжніх науково-культурних просвітницьких центрів, через кілька років не залишилися невеличкі комерційно-видавничі контори, бракує тільки одного — державної мудрості.

Олег ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ,
головний редактор видавництва «Вища школа»,

Михайло ХОЙНАЦЬКИЙ,
провідний науковий редактор, доцент Київського політехнічного інституту.

Арбитражным судом Луганской обл. (348016, г.Луганск, пл. Героев Великой Отечественной войны, 3-а) возбуждено дело № 103/10 о банкротстве малого предприятия «Ореанда» (349900, г.Лисичанск, ул. Ленина, 48/12, р/с № 468912 в Лисичанском филиале НПК-банка, МФО 304524).

Адрес банка: *349900, г. Лисичанск, ул. Ворошилова,3.*

Арбітражний суд м. Києва (252030, м. Київ-30, вул. Б.Хмельницького, 44-в) порушив справу № 15/113 про визнання банкрутом малого підприємства «Вісла» (юридична адреса: 253095, м.Київ-95, вул. Зрошувальна,3; р/рахунок 4468121 в Українському республіканському акціонерному іноваційному банку, МФО 300142).

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Объявление

Арбитражным судом Запорожской области возбуждено дело № 5/2-164 от 01.08.94г. о банкротстве малого предприятия городской информационно-телевизионной системы «Вика», директор Е.А.Данильченко.

Адрес: 332608, Запорожская обл., г.Энергодар, проспект Строителей, 17, р/с 468790 в АК АПБ «Украина» г.Каменка-Днепровская, МФО 313128.

Арбитражный суд принимает заявление кредиторов и возможных санаторов в течение месяца со дня публикации этого объявления по адресу: 330001, г.Запорожье, ул.Шаумяна,4.

Наче хліб з долоні мами

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

До проблем — ще й ажіотаж

Далі директор гімназії Павло Антонюк розповів про сім питань, розв'язати які самостійно гімназія не може. Підручники — найголовніша. А хто може їх віддрукувати? Арабською, китайською, перською? Ніхто. Виручає тільки множильна техніка. Нікому ні рецензію на підручник написати, ні профінансувати саму колосальну працю — написання підручника. Раніше такі проблеми з підручниками й методичними посібниками розв'язували в Москві, в Міністерстві освіти. Тепер ніхто в Україні цим не займається. Гімназія, як й інші навчальні заклади (є відповідний указ Президента), підпорядкована місцевим органам влади — тобто районові міста Києва. Але ж проблеми на рівні районного керівництва, з яким нині склалися нормальні ділові відносини, і навіть на рівні міста, не розв'яжеш.

— Ось, приміром, — говорить Павло Павлович, — просять мене взяти на навчання дітей з Одеси, Харкова, Дніпропетровська, інших міст. Якби наша школа мала інше підпорядкування, безумовно, ми взяли б. А так не можемо, тільки в межах району, в кращому разі, в межах міста. Далі, уявіть, прохання працівників посольств, які нас опікають, щоб узяти на навчання дітей їхніх працівників. Вони ж іноземні громадяни... Хто має цим клопотатися? Стажування викладачів — теж проблема. Їхні сім'ї не одержують ніяких грошей. Раніше ж було зовсім інакше: сім'я одержувала тут 90 процентів зарплати, вчитель мав добові, підйомні, оплачували дорогу. Тепер цього теж нема. Хоча все одно вони залюбки їдуть на стажування, а потім намагаються втекти на роботу в ті самі посольства, бо платять там немалі, як для нас, гроші, не такі, як у гімназії (в перерахунку 15 — 17 доларів), а таки в десять і більше разів заробітки більші. Як мені зберегти колектив? Ось в одному з посольств є вакансія, і, я певен, туди залюбки взяли б нашу викладачку перської, але... вони просять її попрацювати в гімназії, бо вона вкрай тут необхідна.

І останні дві проблеми — це набір і наша тіснота. В класах для нормального засвоєння мови має вчитися не більш як 20 дітей, а ми садимо по 40. Якби всі прохання виконували, то було б і по тисячі...

А не виконуєш — що ж, можеш поплатитися роботою. Вже погрожують тим, що не виконав розпоряджень, не зважив на резолюції, дзвінки. Взагалі нами цікавляться тільки тоді, коли якусь дитину не взяли, або відрахували, а треба поновити. Ніхто не питає: які проблеми, що треба для гімназії... Однієї-єдиної такого профілю в Україні.

Заложники успіху. Чому?

А чому, власне, запитаєте ви, такий ажіотаж? Чому, за словами того ж Павла Павловича, «в гімназії наче медом помазано»? Я теж не розуміла: що там такого особливого, крім того, що треба запам'ятати три тисячі ієрогліфів?

А особливе все, починаючи зі статуту гімназії. В ньому записано, що в Київській гімназії-інтернаті східних мов № 1 мають право вчитися діти, котрі з профільних предметів — українська мова і література, східна мова, народознавство та англійська мова мають оцінку «5», а з інших дисциплін — не нижче як «4». Інакше гімназії надано право відраховувати учня. Тож недивно, що, скажімо, цього року всі 32 випускники вступили у вузи. А ще в тому ж статуті записано, що і викладачів, і самого директора обирають. Уявили? У перший клас учитель іде необраний. Але його попереджають, що на наступний рік батьки вже мають право обрати його чи не обрати. У класах є батьківська рада, є вихователь і учитель. Ось вони й співпрацюють. А вже з восьмого класу таємним голосуванням обирають учителя окремо учні, окремо — батьки. А вчителів також обирають ще й у педколективі. Кожен одержує список учителів і має закреслити прізвище того, з ким не бажає працювати. Так само вчителі обирають і директора. І коли він якось не сподобався представникові Президента у районі, в школі провели таке таємне голосування. Із 132 вчителів лише троє проголосували проти... Отже, проблем із стосунками не виникає, кожен має свої рамки, витримку, такт — і діти, і педколектив.

Навчальний процес — також особливий. З I по II клас поряд з іншими дисциплінами тут викладають малювання, музику, хореографію, щоб розвивати зорову й слухову пам'ять, а ще психологію, соціоніку, народознавство країн Сходу. А системи позакласної і гурткової роботи сприяють поглибленому вивченню і провідних, і непровідних дисциплін.

У гімназії скасували стару, як світ, практику відкритих уроків, які мають відвідувати директор та завуч. А пішли прогресивним і дуже ефективним шляхом. Відкриті уроки, які вчитель має провести двічі на рік, записують на відеокасету так само, як і наукову інформацію, з якою вчитель має виступити перед дітьми, її записують у телецентрі гімназії. Учитель у відеозапису краще за будь-кого бачить свої вади. Такі експерименти, зізнався Павло Антонюк, він проводив і над собою, напочатку — за голову брався. Так удосконалюються тут всі викладачі. А як продумано й ненав'язливо, природно, а не штучно, організовано дозвілля!

— Коли я прийшов працювати у гімназію, а я був уже восьмим директором, — говорить Павло Павлович, — на обліку в міліції було 37 вихованців. Це було 20 років тому. Міліція не погоджувалася зняти дітей з обліку. Райком партії довелося переконувати. От тепер критикують Макаренка. Може, тепер він щось робив би не так, як у ті часи, але він розумів: дітей треба чимось зацікавити, зайняти. Ми теж це розуміємо. Тому в нас усі обов'язково займаються якимось видом спорту — є своя спортивна школа, є школа мистецтв. І є потужна виробнича база — майстерні. В них діти не просто працюють, а заробляють гроші. Для чого? А щоб витрачати їх на себе! Де? На дискотеці, у барі, в сауні. Є в нас і лікувально-оздоровчий комплекс з басейном, бар, китайський зал, світлиця козака Карася, бенкетний зал. Для лікування є стаціонар на 30 місць, працюють 22 лікарі, аптека, магазин. Всі умови для того, щоб виявити себе. І вплив це має величезний: про міліцейські справи не йдеться ось уже 20 років. Навіть коли був випускний і міліція була готова відбивати атаки непроханих гостей, це виявилося зайвим. Чужі прийшли, постояли, потупцювали... А тут всі одягнуті в костюми з галстуками чи метеликами, дівчатка у бальних сукнях — і танцюють — вальс-бостон, вальс-фокстрот, мазурку й інші сучасні бальні танці. Вони танцюють, мають чудові манери, вони йдуть у вищий світ. Бо не лише знання, а й любов, ласку, виховання тут дають щиро і беруть природно, наче хліб з долоні мами.

Світлана ПИСАРЕНКО.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець. ♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. ♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 391035.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0312165.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».